

Retornar la dignitat a Helena

Lloret i Salt presenten avui i demà 'Juicio a una zorra', de Miguel del Arco, protagonitzada per Carmen Machi

Carmen Machi és Helena de Troia, immortal, esgotada, alcoholitzada. Foto: SERGIO PARRA.

El filòsof Gòrgies de Leontini, un dels primers sofistes, amb una gran capacitat oratòria i un nivell de retòrica més que remarcable, és l'autor d'una breu peça oratòria titulada Elogi d'Helena. Es tracta d'una encesa i argumentada defensa d'Helena de Troia, a la qual la mitologia atribueix el desencadenament d'una de les més famoses guerres de l'antigor, la guerra de Troia, que va enfrontar troians i aqueus. Va ser a partir d'aquesta defensa que Miguel del Arco, actor i director, bevent també d'altres fonts literàries i mitològiques –La Ilíada, L'Odissea, Les troianes...–, va bastir el text Juicio a una zorra, que en la seva primera versió no durava més de 20 minuts i que formava part d'un cicle inclòs dins el Festival de Teatre Clàssic de Mèrida, que propugnava un mà a mà entre un director i un intèrpret, entorn d'un personatge grecollatí. Del Arco va triar la dona més bella del món segons la mitologia, Helena de Troia, i una de les més mal vistes, ja que la seva fugida voluntària (o no; també hi ha versions del mite en què podria haver estat raptada) d'Esparta, abandonant Menelau, juntament amb Paris, príncep de Troia, va provocar una guerra entre els dos pobles. El director, com

a companya de viatge, va triar l'actriu Carmen Machi, per a la qual va escriure aquest monòleg expressament.

Després de quatre funcions a Mèrida, Del Arco i Machi van rebre la proposta de José Luis Gómez, director del Teatro de la Abadía de Madrid, de portar l'espectacle a la capital de l'Estat. Allà va agafar velocitat aquesta aventura teatral d'èxit esclatant, de crítica i de públic, que ara està de gira per tot l'Estat. Avui arriba al nou teatre municipal de Lloret de Mar (21 h) i demà (18 h), al Teatre de Salt, en aquest cas amb les entrades gairebé esgotades.

Carmen Machi és Helena: "Miguel del Arco reivindica la figura d'Helena –diu Machi–, la rehabilita, li retorna la dignitat, explica la seva història des del seu naixement –era filla de Leda i de Zeus; per tant, d'origen diví–, fins avui mateix, perquè com que és una divinitat és immortal, i ja n'està tipa, ja no pot patir més arrossegant la culpabilitat." Del Arco fa una cosa que s'ha fet poques vegades: dóna veu a Helena, la que explicarà la seva versió dels fets. Es tracta de la història d'una dona enamorada que només va prendre una decisió: seguir l'home que estimava. L'Helena que presenta Del Arco és una dona llenguda, alcoholitzada, irònica, desafiant; una dona sense res a perdre perquè ja ho ha perdut tot i que reclama l'oblit. Machi, que exhibeix un registre tràgic –el posseeix, però queda eclipsat per la faceta còmica exhibida a la televisió, i qui s'espera quelcom relacionat amb Aïda, s'equivoca de mig a mig– explicava ahir en conversa telefònica que la peça "és d'una actualitat esfereïdora, ja que els motius per encetar una guerra no canvien malgrat que passi el temps" i que aquest treball l'ha dut "per llocs emocionals" pels quals no havia passat mai. Machi destaca del text que, malgrat la multiplicitat de fonts, "no es noten en absolut les costures", i afegeix: "És una mena de regal, ja que Miguel –Del Arco– el va fer per a mi, ens coneixem de fa anys i gairebé respirem igual." Del Arco va començar a pensar en aquest espectacle mentre dirigia Núria Espert a La violación de Lucrecia (Shakespeare), en què la protagonista, davant una pintura

de la guerra de Troia, blasma Helena i la tracta de meuca.

Publicat a:

-El Punt Avui. Comarques Gironines 10-03-2012 Pàgina 44

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/516389-retornar-la-dignitat-a-helena.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=portada&utm_source=rss&utm_medium=portada&utm_campaign=rss